

Motion till riksdagen 2016/17:3120

av **Kerstin Lundgren m.fl. (C)**

Nato

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en parlamentarisk arbetsgrupp med uppdraget att pröva och ompröva den militära alliansfriheten och utifrån avslutade utredningar inleda en process för medlemskap i Nato, om möjligt i samverkan med Finland, och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska driva frågan att hela Norden ska vara en kärnvapenfri zon och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kärnvapen och stationära utländska trupper inte ska få finnas på svensk mark och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utredningen Säkerhet i en ny tid (SOU 2016:57) måste bli föremål för en bred remissbehandling och tillkännager detta för regeringen.

Inledning

Sverige bygger säkerhet tillsammans med andra i syfte att värna svenska folkets frihet och vår demokrati. Vi gör det brett i olika samarbeten, bilateralt och multilateralt. Det militära försvaret är säkerhetspolitikens hårda kärna och ska ytterst säkra att Sverige inte drabbas av ett väpnat angrepp. Det militära försvaret bygger också på samverkan med andra för att vara konfliktavhållande och i värsta fall kunna möta ett väpnat angrepp. En viktig förutsättning är att säkerhetspolitiken är tydlig för alla här hemma, våra partners och för övriga. Tydlighet handlar också om trovärdighet. Sverige var en gång militärt alliansfritt för att kunna vara neutralt i händelse av krig. Detta gällde fram till 1992 då den säkerhetspolitiska doktrinen ändrades och neutralitetspolitiken avfördes från dagordningen. Sverige är idag inte neutralt. Vi är medlemmar i en politisk union (EU), har uttalat en svensk solidaritetsklausul mot våra nordiska och baltiska grannar samt har ett nära samarbete både med Nato och bilateralt med flera Natomedlemmar. Vi

utvecklar bilateralt samarbete med Finland som har en option om Natomedlemskap men inget av våra länder är idag med i Nato utan vi säger oss vara militärt alliansfria.

Med den förändring av säkerhetsläget som följt i spåren på det ryska agerandet i både Ukraina, Georgien och Östersjöregionen är det nödvändigt att öka den säkerhetspolitiska tydligheten och bidra till att stärka de konfliktavhållande strukturer vi verkar tillsammans med och är beroende av för vår gemensamma säkerhet. För att Sveriges utrikes- och säkerhetspolitik ska bli tydlig både för våra samverkanspartners och för Ryssland föreslår Centerpartiet att Sverige tar ställning för ett svenskt Natomedlemskap. I processen för ett svenskt Natomedlemskap anser Centerpartiet att Sverige ska eftersträva ett nära samarbete med Finland, med målet att båda länderna ska bli medlemmar samtidigt.

Medlemskap i Nato

Sverige är ett litet land med en stor granne, Ryssland, som idag uppträder både aggressivt, oförutsägbart och revanschistiskt. Den tydliga konfliktzonen har till följd av den nya kartan förflyttats från Centraleuropa till Östersjöregionen. Vi är om än med höjda anslagsnivåer till Försvarsmakten sårbara och beroende av andra för vår säkerhet. På samma sätt som våra grannar är beroende av oss och samtliga av den transatlantiska länken.

Sverige har historiskt varit alliansfritt. Det har i många avseenden tjänat oss väl. Samtidigt är det oförsvarligt att blanda samman en på historiska grunder vald alliansfrihet med en moralisk likgiltighet. Sverige ska inte stå likgiltigt inför kränkningar av mänskliga rättigheter, kränkningar av andra länders suveränitet eller försök att med våld eller hot om våld få sin vilja igenom på den utrikespolitiska arenan.

Vårt samarbete inom EU och med andra strategiska samarbetspartners är viktigt. Genom en effektiv utrikespolitik och ett väl utvecklat samarbete med andra länder ökar vår förmåga att dels undvika kriser, dels lösa sådana kriser om de ändå skulle materialiseras.

Sverige har under flera år byggt sin säkerhet tillsammans med andra. Dels handlar det om det utrikes- och säkerhetspolitiska samarbetet som sker inom ramen för EU och FN, dels om det inom ramarna för det nordiska samarbetet. 1994 anslöt sig Sverige till Natos partnerskap för fred. Sverige är dessutom medlem av EU och omfattas av den solidaritetsklausul som följer av Lissabonfördraget. Sverige är inte politiskt alliansfritt.

Sverige har i dagsläget ett mycket nära samarbete med ett antal andra länder och militära samarbetsorganisationer. Det är i grunden av godo. Det möjliggör för vår försvarsmakt att delta i kvalificerade övningar och ger oss en större förmåga än vad vi skulle kunna bygga upp på egen hand.

Tiden då Nato och Warszawapakten stod öga mot öga med varandra i Europa, som två geografiskt och ideologiskt cementerade block, är också sedan länge förbi. Nato har vuxit som organisation och fått många nya medlemmar, inte minst i Östeuropa. I dag är alla grannländer runt Östersjön förutom Finland och Ryssland medlemmar i Nato. Länder som Sverige inte bara delar Östersjökust med utan som vi också redan i dag samarbetat med såväl i EU:s snabbinsatsstyrka, Nordic Battlegroup, som i Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE). I ljuset av att Nato fått en ny roll för vårt grannskap och förändrats anser Centerpartiet att det även är dags för Sverige att förändra sin syn på Nato.

Redan i dag är det svenska samarbetet med, och närheten till, Nato starka. Genom att delta i alla större Nato-operationer under FN-mandat och i större Nato-övningar i Europa har Sverige utvecklat en samverkansförmåga med försvarsalliansen som är lika god som hos många av Natos medlemmar. Samarbetet är centralt för den svenska Försvarsmaktens operativa förmåga.

Centerpartiet vill mot bakgrund av Natos förändrade roll och det säkerhetspolitiska läget att Sverige startar en process för att ansöka om medlemskap i Nato. I detta arbete bör vi eftersträva ett nära samarbete med Finland, med målet att båda länderna kan bli medlemmar samtidigt.

För Centerpartiet är det naturligt att Sverige och Finland söker medlemskap samtidigt, dels för att kunna bidra till stabilitet och säkerhet i närområdet, dels för att vi än mer på nordisk och nordisk/baltisk grund ska kunna bidra till internationell säkerhet. Vi har redan idag ett nära samarbete med Finland, ett samarbete som under de kommande åren bör fördjupas. Då är det för oss naturligt att en del av detta fördjupade samarbete också handlar om att tillsammans söka ett medlemskap i Nato. Det är för oss självklart att ett svenskt Nato-medlemskap baseras på bred politisk samsyn.

Skulle Sverige och Finland bli medlemmar i Nato ingår samtliga nordiska länder i försvarsalliansen. Vår vision vid ett scenario där samtliga nordiska länder är Natomedlemmar är att Norden ska förklaras som kärnvapenfri zon. Centerpartiet anser att Sverige likt Norge bör sätta villkor som garanterar att ett Nato-medlemskap inte innebär att kärnvapen och stationär utländsk trupp får finnas på svensk mark.

Sverige har varit entydigt med att vi bygger säkerhet tillsammans med andra, både nära och långt borta. Vi har samarbetat i många insatser tillsammans med Nato och sett värdet av att samarbetet fördjupas. Centerpartiet har återkommande drivit på för att samarbetet inte ska ske i det tysta utan förespråkats en öppen, vital och seriös debatt. Redan 2011 efterfrågade Centerpartiet en förutsättningslös analys av vår omvärld och av Sveriges framtida försvars- och säkerhetspolitiska samarbeten. För Centerpartiet var det viktigt att frågan om ett svenskt Natomedlemskap ingick i den analysen. Kravet på en analys fick gehör i alliansregeringen med utredaren, ambassadören Tomas Bertelman, som 2014 lämnade fram sina rekommendationer och genom en kompromiss i försvarsuppgörelsen kom så den andra utredningen gjord av ambassadören Krister Bringéus hösten 2016.

Utredningarna konstaterar att Sverige i dag är väl förberett för ett fullt medlemskap i Nato. Centerpartiet välkomnar båda utredningarnas tydliga signaler. Det är nu upp till den politiska nivån att ta till sig underlagen och dra politiska slutsatser. En sådan är att den militära alliansfriheten måste prövas och omprövas. Centerpartiet föreslår därför att en parlamentarisk arbetsgrupp formas för att pröva och ompröva den militära alliansfriheten och utifrån avslutade utredningar inleda en process för medlemskap i Nato om möjligt i samverkan med Finland. Detta bör kunna ske skyndsamt. Samtidigt är det viktigt att regeringen säkerställer en bred remiss av den nyligen presenterade utredningen "Säkerhet i en ny tid" SOU 2016:57. Det är hög tid att bjuda in det svenska folket till ett faktabaserat samtal om hur vi stärker en konfliktavhållande säkerhetspolitik i en ny tid.

Centerpartiet vill att Sverige ska bidra till att utveckla ett Nato som hållbart är konfliktavhållande och bygger fred. Vi vill vara solidariska med våra nordiska och baltiska grannar. Vi vill stärka den svenska försvarsförmågan och samtidigt tydligt peka ut riktningen framåt. Omvärlden ska inte längre behöva vara osäker på var Sverige står. Vi anser därför att Sverige, gemensamt med Finland, ska söka medlemskap i Nato.

Kerstin Lundgren (C)

Daniel Bäckström (C)

Per-Ingvar Johansson (C)

Staffan Danielsson (C)

Johan Hedin (C)

Anders Åkesson (C)

Ola Johansson (C)